

ЩОДО РОЗРОБКИ МЕТОДИК КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ДОСЛІДЖУВАНОВОГО ГЕЛЮ

Постой В.В., Вишневецька Л.І.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

З давніх часів шавлію вважали ліками від усіх хвороб, що було зафіксовано у працях Галена та Плінія Старшого. У стародавньому Єгипті шавлію називали «священною травою» та найкориснішим лікарським засобом. З латини *Salvia* означає «той, що рятує здоров'я», «бути здоровим».

Водний настій листя шавлії відомий як «грецький чай». У Середньовіччі рослину використовували як засіб гігієни ротової порожнини. Бокаччо згадує, що шавлією натирали ясна при боротьбі зі стоматитом.

Ванни з ефірною олією шавлії приймають при хронічних порушеннях обмінних процесів і гострих захворюваннях суглобів. Ця рослина сприятливо впливає на запалення жовчного та сечового міхура. Використовується також у стоматології, оториноларингології, гастроентерології, при лікуванні та профілактиці різноманітних захворювань.

З давніх-давен шавлію застосовували для лікування безпліддя, завдяки вмісту безлічі природних гормонів, які за своєю дією схожі з жіночими естрогенами. Приймати шавлію безплідним жінкам рекомендували ще стародавні цілителі Гіппократ і Діоскорид.

Ефірна олія шавлії виявляє антимікробну активність: інгібує ріст грампозитивних та грамнегативних бактерій та грибів, особливо *S. aureus* та *B. subtilis*, *S. epidermidis*, *P. aeruginosa*, *E. coli*, *B. subtilis*, *S. faecalis*, *Sh. subtilis*, *C. albicans*, *C. krusei*, *Cr. neoformans*. Активність її щодо затримки росту золотистого стафілококу підтверджена наявністю рослинного антибіотика сальвіна.

Враховуючи, що одним із методів терапії ревматоїдного артрити є фітотерапія, яка допомагає полегшити стан захворювання, зменшити біль в уражених ділянках суглобів, ми розробили комбінований гель для лікування гострих та хронічних запалень суглобів, до складу якого, серед інших активних фармацевтичних інгредієнтів входить екстракт шавлії. Наразі проводяться експериментальні дослідження щодо розробки методик визначення біологічно активних речовин екстракту у складі гелю, враховуючи їх різноманіття (ефірна олія, ароматичні смоли, дубильні речовини, тритерпенові кислоти, дитерпени, флавоноїди тощо).

Література:

1. Кошовий О. М. Амінокислотний та цукровий склад спиртового екстракту з листя шавлії лікарської / О. М. Кошовий, Г. П. Зайцев, А. М. Ковальова // Вісник фармації. – 2011. – No 1 (65) – С. 49-52.
2. Седько К. В. Оптимізація методів фармакохімічного дослідження препаратів шавлії / К. В. Седько // Укр. наук.-мед. журн. 2012. – No 4. – С. 369.
3. Tada M. Antiviral diterpenes from *Salvia officinalis* / M. Tada, K. Okuno, K. Chiba, [et al.] // *Phytochem.* – 1994. – No 35. – P. 539-541.